

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Захист довкілля

РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ

Терміни та визначення понять

ДСТУ 7705:2015

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2016

ПЕРЕДМОВА

1 ВНЕСЕНО: Національний університет біоресурсів і природокористування України

РОЗРОБНИКИ: **А. Балаєв**, д-р с.-г. наук; **П. Бучек**; **М. Дітковська**; **В. Забалуєв**, д-р с.-г. наук (науковий керівник); **Ю. Кравченко**, канд. с.-г. наук; **Я. Лікар**, канд. с.-г. наук; **Г. Момот**, канд. с.-г. наук; **О. Піковська**, канд. с.-г. наук; **О. Тонха**, канд. с.-г. наук

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ ДП «УкрНДНЦ» від 28 травня 2015 р. № 45 з 2016–08–01

4 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю або частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження та розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи

ДП «УкрНДНЦ», 2016

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Загальні положення	1
3 Терміни та визначення понять	2
Додаток А Абетковий покажчик українських термінів	9
Додаток Б Абетковий покажчик англійських термінів	11
Додаток В Абетковий покажчик російських термінів	12
Додаток Г Бібліографія	14

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ЗАХИСТ ДОВКІЛЛЯ
РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ
Терміни та визначення понять
ЗАЩИТА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕКУЛЬТИВАЦИЯ ЗЕМЕЛЬ
Термины и определение понятий
SOIL QUALITY
LAND RECLAMATION
Terms and definitions

Чинний від 2016–08–01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт установлює українські терміни та визначення понять щодо рекультивації земель і споріднених із нею галузей для всіх сфер застосування, зокрема в науковій, навчальній, довідковій і методичній літературі; забезпечує термінологічну узгодженість у міжгалузевих і міждержавних науково-технічних, економічних, екологічних та інших зв'язках; забезпечує однозначною термінологією державні та міждержавні соціально-екологічні та науково-технічні програми й законодавство України в галузі охорони природи, екології, меліорації і рекультивації земель, ландшафтознавстві тощо.

1.2 Терміни, установлені стандартом, можна застосовувати в документації всіх видів, що стосується рекультивації земель.

1.3 Вимоги стандарту чинні для застосування в роботі підприємств, установ, організацій, що діють в Україні, технічних комітетів стандартизації, науково-технічних товариств, міністерств (відомств).

2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1 Для кожного поняття встановлено один застандартований термін.

2.2 Подаючи встановлені цим стандартом визначення понять в інших нормативних і ненормативних документах, у разі потреби їх можна змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи зміст поняття, зазначаючи об'єкти, що належать обсягові визначуваного поняття. Зміни не повинні порушувати обсягу та змісту понять, визначених у стандарті.

2.3 Терміни, установлені цим стандартом, ужиті у визначеннях, виділено підкресленням.

2.4 У стандарті, як довідкові, подано терміни-відповідники застандартованих термінів, узяті з міжнародних та національних стандартів, словників та науково-технічної літератури. Бібліографію термінологічних джерел подано в додатку Г.

2.5 У стандарті наведено абетковий показчик усталених цим стандартом українських термінів й абеткові показчики їхніх іншомовних термінів-відповідників кожною мовою окремо.

2.6 Застандартовані терміни й аббревіатури набрано жирним шрифтом, недозволені терміни — світлим курсивом.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

3.1 Загальні поняття

3.1.1 порушені землі

Землі, які втратили свою господарську й екологічну цінність через порушення ґрунтового покриву внаслідок виробничої діяльності людини або дії природних явищ

en disturbed lands [8]
 ru нарушенные земли [2, 3, 5]

3.1.2 техногенне порушення земель

Процес, який відбувається під час добування (розроблення) корисних копалин, виконання геологорозвідувальних, пошукових, будівельних й інших робіт та спричиняє порушення ґрунтового вкриття, гідрологічного режиму місцевості, утворення техногенного рельєфу й інші якісні зміни стану земель

en man-caused disturbance of land [6, 8]
 ru техногенное нарушение земель [1, 5]

3.1.3 добування (розроблення) корисних копалин

Процес добування (розроблення) корисних копалин із надр землі.

Примітка. Добування твердих корисних копалин здійснюють відкритим (кар'єрним) і підземним (шахтним) способами

en mining, output [7]
 ru добыча (разработка) полезных ископаемых [1]

3.1.4 відкритий спосіб добування (розроблення) корисних копалин

Спосіб добування (розроблення) корисних копалин із вийманням розкритих гірських порід та корисних копалин із відкритих просторів земної поверхні

en open pit mining of mineral resources [7]
 ru открытая добыча (разработка) полезных ископаемых [1]

3.1.5 відкритий валовий спосіб добування (розроблення) корисних копалин

Відкрите добування (розроблення) корисних копалин без розділення та різних розкритих гірських порід, що залягають сумісно, а також ґрунтів

en gross open pit mining of mineral resources [8]
 ru валовая открытая добыча (разработка) полезных ископаемых [1]

3.1.6 селективний спосіб добування (розроблення) корисних копалин

Відкрите добування (розроблення) корисних копалин із розділенням різних розкритих гірських порід, що залягають сумісно, а також гумусованої частини ґрунтів

en selective open pit mining of mineral resources [6, 8]
 ru селективная открытая добыча (разработка) полезных ископаемых [1]

3.1.7 підземний спосіб добування (розроблення) корисних копалин

Добування (розроблення) корисних копалин здійснюють під землею

en underground mining of mineral resources [6, 8]
 ru подземная добыча (разработка) полезных ископаемых [1]

<p>3.1.8 розкривні гірські породи Гірські породи, які перекривають або містять корисну копалину та підлягають <u>добуванню (розроблянню)</u> або переміщенню у <u>відвали</u> під час гірничих робіт</p>	<p>en overburden rocks [6] ru вскрышные горные породы [2, 4, 5]</p>
<p>3.1.9 вміщувальні гірські породи Гірські породи, які містять корисні копалини</p>	<p>en surrounding mineral resources rocks [8] ru вмещающие горные породы [1, 5]</p>
<p>3.1.10 відвал Штучний насип із <u>розкривних і вміщувальних гірських порід</u>, некондиційних корисних копалин, промислових, комунально-побутових й інших відходів</p>	<p>en dump [6, 8] ru отвал [1]</p>
<p>3.1.11 відвальні гірські породи <u>Розкривні гірські породи</u>, розпушені й перемішані під час <u>добування (розробляння) корисних копалин</u>, а також транспортування та формування <u>відвалів</u></p>	<p>en dumping rocks [6, 8] ru отвальные горные породы [1]</p>
<p>3.1.12 відвалоутворення Формування <u>відвалів</u> на спеціально відведених ділянках або виробленому просторі кар'єрів під час <u>відкритого та підземного добування (розробляння) корисних копалин</u></p>	<p>en stacking [7] ru отвалообразование [1]</p>
<p>3.1.13 валове відвалоутворення <u>Відвалоутворення із розміщенням розкривних і вміщувальних порід у відвалі</u> без урахування їхніх властивостей за придатністю до <u>біологічної рекультивациі</u></p>	<p>en gross stacking [7] ru валовое отвалообразование [1]</p>
<p>3.1.14 селективне відвалоутворення <u>Відвалоутворення з роздільним розміщенням розкривних і вміщувальних порід</u>, а також <u>гумусованого шару ґрунту у відвалі</u> з урахуванням їхніх властивостей за придатністю до <u>біологічної рекультивациі</u></p>	<p>en selective stacking [7] ru селективное отвалообразование [1]</p>
<p>3.1.15 внутрішній відвал <u>Відвал</u>, утворений унаслідок розміщення <u>розкривних гірських порід</u> у виробленому просторі кар'єру</p>	<p>en internal dump [7] ru внутренний отвал [1]</p>
<p>3.1.16 зовнішній відвал <u>Відвал</u>, утворений унаслідок розміщення <u>розкривних гірських порід</u> поза контуром кар'єру</p>	<p>en external dump [7] ru внешний отвал [1]</p>
<p>3.1.17 шахтний відвал <u>Відвал</u>, утворений унаслідок відсипання порожніх гірських порід, які розробляють підземним способом</p>	<p>en mining dump [6, 7] ru шахтный отвал [1]</p>

<p>3.1.18 картографування відвалів Картографічне відображення <u>техногенного ландшафту</u>, процесу формування <u>відвалів розкритих гірських порід</u> чи окремих їхніх властивостей, а також <u>техногенного рельєфу</u> з морфометричними характеристиками</p>	<p>en mapping of dumps [6, 8] ru картографирование отвалов [5]</p>
<p>3.1.19 техногенний ландшафт Антропогенний ландшафт, особливість формування та структуру якого зумовлено промисловою (техногенною) діяльністю</p>	<p>en man-made landscape [6] ru техногенный ландшафт [1]</p>
<p>3.1.20 гірничопромисловий ландшафт <u>Техногенний ландшафт</u>, структуру та формування якого зумовлено діяльністю гірничодобувної та гірничопереробної промисловості</p>	<p>en mining landscape [6] ru горнопромышленный ландшафт [1]</p>
<p>3.1.21 оптимізація техногенних ландшафтів Система заходів, спрямована на відновлення природоохоронної, господарської та естетичної цінності <u>техногенних ландшафтів</u>, підвищення їхньої продуктивності, оптимальну реконструкцію з урахуванням потреб суспільства</p>	<p>en man-made landscape optimization [6] ru оптимизация техногенных ландшафтов [5]</p>
<p>3.1.22 рекультивация земель Комплекс робіт, направлених на відновлення продуктивності та господарської цінності <u>порушених земель</u>, а також на поліпшення умов довкілля відповідно до потреб суспільства</p>	<p>en land recultivation [6, 7, 8] ru рекультивация земель [1, 5]</p>
<p>3.1.23 напрямок рекультивациі земель Певне цільове використання <u>порушених земель</u></p>	<p>en direction of land recultivation [6, 8] ru направление рекультивации земель [1]</p>
<p>3.1.24 етап рекультивациі земель Комплекс робіт із <u>рекультивациі земель</u>, який виконують послідовно відповідно до наступного цільового використання цих земель</p>	<p>en stages of land recultivation [5] ru этап рекультивации земель [1]</p>
<p>3.1.25 техніко-економічне обґрунтування рекультивациі Передпроектна документація з обґрунтування екологічної, соціальної та економічної доцільності виконання робіт із <u>рекультивациі земель</u></p>	<p>en technical and economic justify of recultivation [6] ru технико-экономическое обоснование рекультивации [5]</p>
<p>3.1.26 ефективність рекультивациі Відношення витрат на виконання комплексу робіт із <u>рекультивациі земель</u> до величини найближчих безпосередніх еколого-економічних ефектів з урахуванням опосередкованих природних та суспільно-соціальних наслідків</p>	<p>en efficiency of recultivation [6] ru эффективность рекультивации [5]</p>
<p>3.1.27 рекультивовані землі <u>Порушені землі</u>, на яких відновлено про-</p>	<p>en recultivated lands [6, 8] ru рекультивированные земли [1—5]</p>

дуктивність, господарську цінність і поліпшено стан довкілля

3.1.28 рекультивований гірничопромисловий ландшафт

Гірничопромисловий ландшафт, планомірно перетворений під час рекультивації земель із відновленням його господарської, природоохоронної та естетичної цінності відповідно до потреб суспільства

en reclamated mining landscape [6]
ru рекультивированный горнопромышленный ландшафт [5]

3.1.29 господарське використання рекультивованих земель

Цільове використання порушених земель після виконання комплексу робіт із рекультивації земель

en economic use of recultivated land [7]
ru хозяйственное использование рекультивированных земель [5]

3.1.30 моніторинг рекультивованих земель

Система спостережень за станом та динамікою земельного фонду рекультивованих земель для своєчасного виявлення змін, їхньої оцінки, прогнозу, попередження та ліквідації можливих негативних наслідків.

en monitoring of recultivation land [6, 8]
ru мониторинг рекультивированных земель [2, 5]

3.2 Об'єкти рекультивації земель

3.2.1 об'єкт рекультивації земель

Порушена земельна ділянка, яка підлягає рекультивації

en object of land recultivation [6, 8]
ru объект рекультивации земель [5]

3.2.2 об'єкт рекультивації в разі відкритого видобутку корисних копалин

Об'єкт рекультивації, утворений унаслідок відкритого добування (розробляння) корисних копалин

en object of recultivation at open-pit [6, 8]
ru объект рекультивации при открытой разработке [5]

3.2.3 об'єкт рекультивації в разі підземного видобутку корисних копалин

Об'єкт рекультивації, утворений унаслідок добування (розробляння) корисних копалин підземним способом

en object of recultivation at underground mining [6, 8]
ru объект рекультивации при подземной разработке [5]

3.2.4 кар'єрна виїмка

Сукупність гірничих виробок, утворених унаслідок відкритого добування (розробляння) твердих корисних копалини з внутрішніми відвалами чи без них

en mine pit [7]
ru карьерная выемка [1]

3.2.5 залишкова кар'єрна виїмка

Кар'єрна виїмка, обмежена відкосом внутрішнього відвалу та бортом кар'єру

en left mine pit [7]
ru остаточная карьерная выемка [1]

3.2.6 техногенний рельєф

Рельєф, сформований унаслідок промислової діяльності людини

en man-made relief [6, 8]
ru техногенный рельеф [1, 5]

3.2.7 мульда осідання

Деформована земна поверхня, утворена внаслідок просідання гірських порід після підземного добування (розробляння) корисних копалин

en mulde of sedimentation
ru мульда оседания [1]

3.2.8 прогин

Прогнута ділянка земної поверхні, утворена внаслідок її опускання без розриву цілісності, зумовлена впливом підземного добування (розробляння) корисних копалин або ущільненням розкритих порід у відвалах

en deflection [6, 8]
ru прогиб [1]

3.2.9 провалля

Об'єкт рекультивациі земель у вигляді западини, утвореної під час добування (розробляння) корисних копалин через опускання земної поверхні з розривом цілісності порід.

en landslide [6, 8]
ru провал [1]

3.3 Технічна рекультивациа земель, технічна рекультивациа

3.3.1 технічний етап рекультивациі земель, технічна рекультивациа

Стадія рекультивациі земель, яка складається з їхнього готування для подальшого цільового використання в народному господарстві

en engineering stage of land recultivation [6, 8]
ru технический этап рекультивации земель [5]

3.3.2 переформування відвалів

Роботи зі зміни форм відвалів для створення сприятливих умов щодо подальшого освоєння, зокрема попередження самозагорання та гасіння

en reforming of dumps [7]
ru переформирование отвалов [1]

3.3.3 просідання поверхні відвалу

Осідання поверхні відвалу внаслідок ущільнення відвальних гірських порід

en sedimentation of dump surface [6, 8]
ru проседание поверхности отвала [1]

3.3.4 стабілізациа поверхні відвалів

Установлення динамічної рівноваги поверхні відвалів

en stabilization of dump surface [6, 8]
ru стабилизация поверхности отвала [1]

3.3.5 планування поверхні земель

Роботи з вирівнювання поверхні порушених земель, виположування відкосів відвалів і бортів кар'єру відповідно до подальшого використання

en planning of land surface [7]
ru планировка поверхности земель [1, 3, 5]

3.3.6 суцільне планування поверхні земель

Планування поверхні земель з ухилами, допустимими для сільськогосподарського або механізованого лісогосподарського освоєння порушених земель

en planning of land surface solid [7]
ru сплошная планировка поверхности земель [1, 3, 5]

<p>3.3.7 часткове планування поверхні земель <u>Планування поверхні земель</u>, яке забезпечує створення сприятливих умов для цільового освоєння <u>порушених земель</u></p>	<p>en ru</p>	<p>planning of land surface continuous partial [7] частичная планировка поверхности земель [5]</p>
<p>3.3.8 грубе (чорнове) планування поверхні земель Попереднє <u>планування поверхні земель</u> із виконанням основного обсягу земляних робіт</p>	<p>en ru</p>	<p>rough planing of land surface [7] грубая (черновая) планировка поверхности земель [5]</p>
<p>3.3.9 чистове планування поверхні земель Остаточне <u>планування поверхні земель</u> і вправлення мікрорельєфу з незначними обсягами земляних робіт</p>	<p>en ru</p>	<p>final planing of land surface [7] чистовая планировка поверхности земель [5]</p>
<p>3.3.10 відкос відвалу Бокова похила поверхня <u>відвалу</u></p>	<p>en ru</p>	<p>dump slope [7] откос отвала [1]</p>
<p>3.3.11 виположування відкосів відвалу Земляні роботи для зменшення кутів відкосів відвалів і бортів <u>кар'єрних виїмок</u></p>	<p>en ru</p>	<p>flattening of dump slope [7] выполаживание откосов отвала [5]</p>
<p>3.3.12 закріплення відкосів відвалу Стабілізація поверхні відкосів <u>відвалів</u> технічними засобами та висадженими рослинами для зменшення їхньої ерозії</p>	<p>en ru</p>	<p>strengthening of dump slopes [7] укрепление откосов отвала [5]</p>
<p>3.3.13 землявання Комплекс робіт зі зняття, транспортування та нанесення <u>родючого шару ґрунту</u> й/або потенційно-родючих <u>розкритих гірських порід</u> на малопродуктивні угіддя для їхнього поліпшення</p>	<p>en ru</p>	<p>earthing [6, 8] землевание [2, 3, 5]</p>
<p>3.3.14 рекультивацийний шар Спеціально створений на технічному етапі рекультивачії верхній родючий шар</p>	<p>en ru</p>	<p>recultivating layer [6, 7, 8] рекультивационный слой [3, 4, 5]</p>
<p>3.3.15 ґрунтова маса Знятий <u>родючий шар ґрунту</u></p>	<p>en ru</p>	<p>soil mass [7] почвенная масса [3, 5]</p>
<p>3.3.16 насипний шар <u>Шар ґрунтової маси</u> або потенційно-родючих <u>розкритих гірських порід</u>, селективно знятий і переміщений на поверхню <u>відвалів</u> та інших рекультивованих ділянок</p>	<p>en ru</p>	<p>filling layer [7] насыпной слой [2—5]</p>
<p>3.3.17 гумусований шар ґрунту Верхні гумусово-аккумулятивні генетичні горизонти ґрунту з умістом гумусу понад 1 %, що підлягають селективному зняттю на землях, які порушуються, для подальшого використання під час <u>рекультивачії земель</u> або землявання малопродуктивних угідь</p>	<p>en ru</p>	<p>humus layer of soil [6—8] гумусированный слой почвы [2—5]</p>

3.3.18 родючий шар ґрунту

Верхня гумусована частина ґрунтового профілю, яка має сприятливі для зростання рослин хімічні, фізичні й біологічні властивості

en fertile soil layer [3—5]
ru плодородный слой почвы

3.3.19 ремонт рекультивованих ділянок

Роботи з усунення нерівностей техногенного рельєфу, які виникли в результаті ущільнення відвальних гірських порід або ерозійних процесів через дефекти рекультиваційних робіт

en repair of recultivated sites [7]
ru ремонт рекультивируемых участков [5]

3.3.20 корінна меліорація

Меліорація, спрямована на значне поліпшення властивостей гірських порід у поверхневому шарі відвалів, що перешкоджають розвитку рослинності, й на подальше підвищення родючості земель (ґрунтів) та врожайності сільськогосподарських культур.

en basic reclamation [8]
ru коренная мелиорация [5]

3.4. Біологічний етап рекультивації земель, біологічна рекультивація

3.4.1 біологічний етап рекультивації земель, біологічна рекультивація

Етап рекультивації земель, який містить комплекс агротехнологічних і фітомеліоративних заходів із відновлення родючості порушених земель

en biological stage of land reclamation [7]
ru биологический этап рекультивации земель, биологическая рекультивация [2—5]

3.4.2 класифікація гірських порід для біологічної рекультивації

Систематизація різних розкритих гірських порід у товщі порушених земель за придатністю для біологічної рекультивації залежно від геологічної характеристики, гранулометричного складу та хімічних властивостей

en classification of rocks for biological recultivation [8]
ru классификация горных пород для биологической рекультивации [4, 5]

3.4.3 потенційно родючі породи

Розкриті гірські породи з обмежено сприятливими для зростання рослин фізичними та/або хімічними властивостями

en potentially productive rocks [7]
ru потенциально пригодные породы [3—5]

3.4.4 малопритатні породи

Розкриті гірські породи з несприятливими для зростання рослин фізичними та/або хімічними властивостями

en less suitable rocks [7]
ru малопригодные породы [3—5]

3.4.5 непридатні породи

Розкриті гірські породи, гранулометричний склад і фізичні та/або хімічні властивості яких перешкоджають зростанню і розвитку рослин

en unsuitable rocks [7]
ru непригодные породы [3—5]

3.4.6 біологічна меліорація

Система заходів, направлених на інтенсивне підвищення родючості порушених земель,

en biological reclamation [6, 8]
ru биологическая мелиорация [5]

урожайності сільськогосподарських і лісових культур через застосування агротехнологічних і гідромеліоративних заходів

3.4.7 фітомеліорація рекультивованих земель
Комплекс заходів із підвищення родючості порушених земель, урожайності сільськогосподарських і лісових культур вирощуванням фітомеліоративних культур

en phytomelioration of recultivated lands [7]
ru фитомелиорация рекультивированных земель [5]

3.4.8 меліоративний період
Проміжок часу, протягом якого проводять поліпшення якості рекультивованих земель, відновлення їхньої родючості застосуванням корінної та біологічної меліорації

en reclamation period [7]
ru меліоративный период [5]

3.4.9 стабілізаційно-меліоративний період
Проміжок часу, необхідний для встановлення динамічної рівноваги (стабілізації) поверхні рекультивованих земель.
Примітка. За потреби проводять часткові планування локально деформованої поверхні, здійснюють меліоративні заходи.

en reclamation period [7]
ru стабилизационно-мелиоративный период [5]

ДОДАТОК А
(довідковий)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ

В

виїмка кар'єрна 3.2.4
виїмка кар'єрна залишкова 3.2.5
використання рекультивованих земель господарське 3.1.29
виположування відкосів відвалу 3.3.11
відвал 3.1.10
відвал внутрішній 3.1.15
відвал зовнішній 3.1.16
відвал шахтний 3.1.17
відвалоутворення 3.1.12
відвалоутворення валове 3.1.13
відвалоутворення селективне 3.1.14
відкос відвалу 3.3.10

Г

гірські породи відвальні 3.1.11
гірські породи вміщувальні 3.1.9
гірські породи розкривні 3.1.8

Д

добування (розробляння) корисних копалин 3.1.3

Е

етап рекультивації земель 3.1.24
етап рекультивації земель біологічний, біологічна рекультивація 3.4.1
етап рекультивації земель технічний, технічна рекультивація 3.3.1
ефективність рекультивації 3.1.26

З
закріплення відкосів відвалу 3.3.12
землі порушені 3.1.1
землі рекультивовані 3.1.27
землювання 3.3.13

К
картографування відвалів 3.1.18
класифікація гірських порід для біологічної рекультивації 3.4.2

Л
ландшафт гірничопромисловий 3.1.20
ландшафт гірничопромисловий рекультивований 3.1.28
ландшафт техногенний 3.1.19

М
маса ґрунтова 3.3.15
меліорація біологічна 3.4.6
меліорація корінна 3.3.20
моніторинг рекультивованих земель 3.1.30
мульда осідання 3.2.7

Н
напрямок рекультивації земель 3.1.23

О
об'єкт рекультивації земель 3.2.1
об'єкт рекультивації в разі відкритого видобутку корисних копалин 3.2.2
об'єкт рекультивації в разі підземного видобутку корисних копалин 3.2.3
обґрунтування рекультивації техніко-економічне 3.1.25
оптимізація техногенних ландшафтів 3.1.21

П
переформування відвалів 3.3.2
період меліоративний 3.4.8

період стабілізаційно-меліоративний 3.4.9
планування поверхні земель 3.3.5
планування поверхні земель грубе (чорнове) 3.3.8
планування поверхні земель суцільне 3.3.6
планування поверхні земель часткове 3.3.7
планування поверхні земель чистове 3.3.9
породи малоприсдатні 3.4.4
породи непридатні 3.4.5
породи потенційно родючі 3.4.3
порушення земель техногенне 3.1.2
провалля 3.2.9
прогин 3.2.8
просідання поверхні відвалу 3.3.3

Р
рекультивація земель 3.1.22
рельєф техногенний 3.2.6
ремонт рекультивованих ділянок 3.3.19

С
спосіб добування (розробляння) корисних копалин відкритий 3.1.4
спосіб добування (розробляння) корисних копалин відкритий валовий 3.1.5
спосіб добування (розробляння) корисних копалин підземний 3.1.7
спосіб добування (розробляння) корисних копалин селективний 3.1.6
стабілізація поверхні відвалів 3.3.4

Ф
фітомеліорація рекультивованих земель 3.4.7

Ш
шар рекультиваційний 3.3.14
шар ґрунту гумусований 3.3.17
шар ґрунту родючий 3.3.18
шар насипний 3.3.16

ДОДАТОК Б
(довідковий)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

B	I
basic reclamation 3.3.20	internal dump 3.1.15
biological reclamation 3.4.6	L
biological stage of land reclamation 3.4.1	land recultivation 3.1.22
C	landslide 3.2.9
classification of rocks for biological recultivation 3.4.2	left mine pit 3.2.5
D	less suitable rocks 3.4.4
deflection 3.2.8	M
direction of land recultivation 3.1.23	man-caused disturbance of land 3.1.2
disturbed lands 3.1.1	man-made landscape 3.1.19
dump 3.1.10	man-made landscape optimization 3.1.21
dump slope 3.3.10	man-made relief 3.2.6
dumping rocks 3.1.11	mapping of dumps 3.1.18
E	mine pit 3.2.4
earthing 3.3.13	mineral resources 3.1.4
economic use of recultivated land 3.1.29	mining dump 3.1.17
efficiency of recultivation 3.1.26	mining landscape 3.1.20
engineering stage of land recultivation 3.3.1	mining, output 3.1.3
external dump 3.1.16	monitoring of recultivation land 3.1.30
F	mulde of sedimentation 3.2.7
fertile soil layer 3.3.18	O
filling layer 3.3.16	object of land recultivation 3.2.1
final planing of land surface 3.3.9	object of recultivation at open-pit 3.2.2
flattening of dump slope 3.3.11	object of recultivation at underground mining 3.2.3
G	overburden rocks 3.1.8
gross open pit mining of mineral resources 3.1.5	P
gross stacking 3.1.13	phytomelioration of recultivated lands 3.4.7
H	planning of land surface 3.3.5
humus layer of soil 3.3.17	planning of land surface continuous partial 3.3.7

planning of land surface solid 3.3.6

potentially productive rocks 3.4.3

R

reclamated mining landscape 3.1.28

reclamation period 3.4.8, 3.4.9

recultivated lands 3.1.27

recultivating layer 3.3.14

reforming of dumps 3.3.2

repair of recultivated sites 3.3.19

rough planing of land surface 3.3.8

S

sedimentation of dump surface 3.3.3

selective open pit mining of mineral resources 3.1.6

selective stacking 3.1.14

soil mass 3.3.15

stabilization of dump surface 3.3.4

stacking 3.1.12

stages of land recultivation 3.1.24

strengthening of dump slopes 3.3.12

surrounding mineral resources rocks 3.1.9

T

technical and economic justify of recultivation 3.1.25

U

underground mining of mineral resources 3.1.7

unsuitable rocks 3.4.5

ДОДАТОК В
(довідковий)

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК РОСІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

В

выемка карьерная остаточная 3.2.5

выемка карьерная 3.2.4

выполаживание откосов отвала 3.3.11

Г

горные породы вмещающие 3.1.9

горные породы вскрышные 3.1.8

горные породы отвальные 3.1.11

Д

добыча (разработка) полезных ископаемых 3.1.3

добыча (разработка) полезных ископаемых открытая 3.1.4

добыча (разработка) полезных ископаемых открытая селективная 3.1.6

добыча (разработка) полезных ископаемых открытая валовая 3.1.5

добыча (разработка) полезных ископаемых подземная 3.1.7

З

землевание 3.3.13

земли нарушенные 3.1.1

земли рекультивированные 3.1.27

И

использование рекультивированных земель хозяйственное 3.1.29

К

картографирование отвалов 3.1.18

классификация горных пород для биологической рекультивации 3.4.2

Л

ландшафт горнопромышленный рекультивированный 3.1.28

ландшафт горнопромышленный 3.1.20

ландшафт техногенный 3.1.19

М

масса почвенная 3.3.15

мелиорация биологическая 3.4.6

мелиорация коренная 3.3.20

мониторинг рекультивированных земель 3.1.30

мульда оседания 3.2.7

Н

направление рекультивации земель 3.1.23

нарушение земель техногенное 3.1.2

О

обоснование рекультивации технико-экономическое 3.1.25

объект рекультивации земель 3.2.1

объект рекультивации при открытой разработке 3.2.2

объект рекультивации при подземной разработке 3.2.3

оптимизация техногенных ландшафтов 3.1.21

отвал 3.1.10

отвал внешний 3.1.16

отвал внутренний 3.1.15

отвал шахтный 3.1.17

отвалообразование 3.1.12

отвалообразование валовое 3.1.13

отвалообразование селективное 3.1.14

откос отвала 3.3.10

П

переформирование отвалов 3.3.2

период мелиоративный 3.4.8

период стабилизационно-мелиоративный 3.4.9

планировка поверхности земель 3.3.5

планировка поверхности земель грубая (черновая) 3.3.8

планировка поверхности земель сплошная 3.3.6

планировка поверхности земель частичная 3.3.7

планировка поверхности земель чистовая 3.3.9

породы малопригодные 3.4.4

породы непригодные 3.4.5

породы потенциально пригодные 3.4.3

провал 3.2.9

прогиб 3.2.8

проседание поверхности отвала 3.3.3

Р

рекультивация земель 3.1.22

рельеф техногенный 3.2.6

ремонт рекультивируемых участков 3.3.19

С

слой насыпной 3.3.16

слой почвы гумусированный 3.3.17

слой почвы плодородный 3.3.18

слой рекультивационный 3.3.14

стабилизация поверхности отвала 3.3.4

У

укрепление откосов отвала 3.3.12

Ф

фитомелиорация рекультивированных земель 3.4.7

Э

этап рекультивации земель 3.1.24

этап рекультивации земель биологический, биологическая рекультивация 3.4.1

этап рекультивации земель технический 3.3.1

эффективность рекультивации 3.1.26

ДОДАТОК Г
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Горная энциклопедия: в пяти томах/Под ред. Е. А. Козловского. — М.: Сов. энцикл., 1984 — 1991.
- 2 Гаджиев И. М., Курачев В. М. Генетические и экологические аспекты исследования и классификации почв техногенных ландшафтов//Экология и рекультивация техногенных ландшафтов. — Новосибирск: Наука, 1992. — С. 6—15.
- 3 Герасимова М. И., Строганова М. Н., Можарова Н. В., Прокофьева В. А. Антропогенные почвы: генезис, география, рекультивация//Уч. пособ.//Под ред. Г. В. Добровольского. — Смоленск: Ойкумена, 2003. — 268 с.
- 4 Етеревская Л. В., Донченко М. Т., Лехциер Л. В. Систематика и классификация техногенных почв//Растения и промышленная среда. — Свердловск, 1984. — С. 14—22.
- 5 Краткий толковый словарь по рекультивации земель//Отв. ред. С. С. Трофимов, Л. В. Моторина. — Новосибирск: Наука, 1980. — 35 с.
- 6 Surface mining and reclamation act and associated regulations/Режим доступу: <http://www.consrv.ca.gov/omr/smara/Documents/010107Note26.pdf>
- 7 Merkin Z. R. and T. J. Nieman. 1996. Reinterpreting SMCRA: 'Permitting' phased land use. p. 766—780. In W. L. Daniels et al. (ed.) Proc. 1996 Annu. Meet. Am. Soc. Surf. Mining and Reclamat., Knoxville, TN. 18—23 May. Virginia Tech. Res. Div., Powell Rivet Progect, Blacksburg, VA.
- 8 Hackett B. (ed.). 2007. Landscape reclamation practice IPC Sci. Technol. Press. Ltd., Guildford, Surrey, UK.

Код УКНД 01.040.13, 13.080.30

Ключові слова: рекультивация, етапи рекультивациі, напрямки рекультивациі, гірські породи.

Редактор Л. Ящук

Верстальник Л. Мялківська

Підписано до друку 19.05.2016. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 1,86. Зам. 817 Ціна договірна.

Виконавець
Державне підприємство «Український науково-дослідний
і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»)
вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115

Свідоцтво про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 серія ДК № 1647